

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงเพื่อสร้างอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ 2.00 : กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต” เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) โดยออกแบบเป็นแบบมีกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (pretest-posttest control group design) โดยมีการดำเนินการวิจัยเป็นลำดับดังนี้

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ตัวแปรอิสระ

คือ โปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง

1.2 ตัวแปรตาม

1.2.1 คะแนนเฉลี่ยอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนที่ได้จากแบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน โดยมุ่งศึกษาในภาพรวมและ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

- ก. ความเข้าใจเป้าหมายและความต้องการของตนเองในเรื่องการเรียน
- ข. พฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียน
- ค. ความรู้สึกถึงคุณค่าและความสามารถของตนเอง
- ง. ความสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อน

1.2.2 พฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้จากแบบบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา โดยการสัมภาษณ์จากนักศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และ 2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2550 และได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม (GPAX) ต่ำกว่า 2.00

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และ 2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

ไม่จำกัดคณะและเพศที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม(GPAX) ต่ำกว่า 2.00 และเป็นผู้ที่มีความสมัครใจเข้าร่วมในการทดลองจำนวน 17 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 8 คนและกลุ่มควบคุม 9 คน แบ่งตามเงื่อนไขของเวลาโดยคำนึงถึงความสะดวกในการเข้าร่วมกลุ่มของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มทดลองต้องสามารถเข้าร่วมโปรแกรมได้ครบทั้ง 8 ครั้งตามที่โปรแกรมกำหนดและมีความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเอง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มผ่านการสัมภาษณ์ด้วยแบบบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา และทำแบบวัดอัตถัักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน กลุ่มทดลองหมายถึงกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงรวม 8 ครั้ง และทำแบบวัดอัตถัักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนใน 3 ระยะเวลาคือก่อนการทดลอง หลังการทดลองและติดตามผล ส่วนกลุ่มควบคุมหมายถึงกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงและทำแบบวัดอัตถัักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนใน 2 ระยะเวลาคือก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยมีวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 เพื่อหานักศึกษาที่สนใจเข้าร่วมโปรแกรมและมีคุณสมบัติตามที่ได้กำหนดไว้โดยได้จำนวนทั้งหมด 17 คน

2.2 ให้ผู้ที่สนใจเข้าร่วมโปรแกรมทำแบบวัดอัตถัักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน โดยถือเป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2.3 แบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้เป็นกลุ่มทดลอง 8 คนและเป็นกลุ่มควบคุม 9 คนตามเงื่อนไขของเวลาโดยคำนึงถึงความสะดวกในการเข้าร่วมกลุ่มของกลุ่มตัวอย่าง

2.4 ผู้วิจัยแจกใบยินยอมเป็นผู้เข้าร่วมวิจัยให้อ่านและเซ็นชื่อหากยินดีเข้าร่วมตามข้อตกลงที่ระบุไว้ โดยที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยและผู้วิจัยเก็บไว้เป็นหลักฐานคนละ 1 ฉบับ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ โปรแกรมการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง แบบวัดอัตถัักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน และแบบบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 โปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง

ผู้วิจัยได้สร้างโปรแกรมการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง โดยได้มีการศึกษาแนวทางการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริง และมีการปรับปรุงให้เข้ากับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม โดยยึดขั้นตอนตามแนวทฤษฎีและให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญคือ ผศ.สุรินทร์ รมเกียรติตรวจสอบความเหมาะสมในเชิงเนื้อหาและรูปแบบการดำเนินการกลุ่มแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2 แบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน โดยเป็นแบบวัดที่ให้รายงานด้วยตนเอง ข้อคำถามมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบลิเคิร์ต (Likert Type Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ ไม่จริงเลย จริงเพียงเล็กน้อย จริงพอประมาณ จริงมาก จริงมากที่สุด โดยข้อคำถามเชิงบวกมีการให้คะแนน 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ ส่วนข้อคำถามเชิงลบมีการให้คะแนน 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ โดยมีข้อคำถามเชิงบวกจำนวน 14 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 17, 18 และ 20 ส่วนข้อคำถามเชิงลบจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3, 7, 11, 14, 16, 19 และ 21 รวมแล้วมีจำนวนทั้งหมด 21 ข้อ ซึ่งคะแนนเต็มของแบบวัดคือ 105 คะแนน คะแนนต่ำสุดคือ 21 คะแนน และคำนวณคะแนนเฉลี่ย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ความเข้าใจเป้าหมายและความต้องการของตนเองในเรื่องการเรียน

ในข้อ 1 - 5

ด้านที่ 2 พฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนในข้อ 6 - 10

ด้านที่ 3 ความรู้สึกถึงคุณค่าและความสามารถของตนเองในข้อ 11 - 16

ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนในข้อ 17 - 21

โดยผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยของอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน โดยการแบ่งช่วงด้วยวิธีการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.21-5.00 หมายถึง มีอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนสูง

3.41-4.20 หมายถึง มีอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนค่อนข้างสูง

2.61-3.40 หมายถึง มีอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนปานกลาง

1.81-2.60 หมายถึง มีอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนค่อนข้างต่ำ

1.00-1.80 หมายถึง มีอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนต่ำ

โดยมีขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริง และอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน

2. สร้างแบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนตามทฤษฎีการพิจารณาตามแนวพิจารณาความเป็นจริงจำนวน 24 ข้อ

3. นำแบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมทางด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสม สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ได้ตรวจสอบแบบวัด มีดังนี้

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรินทร์ รณเกียรติ

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีย์ สอาดอาวุธ

- อาจารย์กุมรัตน์ ฤทธิเกิด

4. นำแบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนไปทดลองใช้ (try out) โดยให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนอ่านและประเมินตนเอง แล้วนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยการวัดค่าความคงที่ภายใน (internal consistency) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับรวม 24 ข้อเท่ากับ 0.7108 และเมื่อตัดข้อคำถามออก 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 3, 7 และ 21 แล้วได้ค่าความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.7696 ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดข้อคำถามทั้ง 3 ข้อดังกล่าวออกไปจึงเหลือข้อคำถามทั้งฉบับจำนวน 21 ข้อ

3.3 แบบบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา

ผู้วิจัยได้สร้างแบบบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา โดยเป็นแบบบันทึกที่ใช้ในการสัมภาษณ์นักศึกษา ข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิดซึ่งสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน ความรับผิดชอบต่อการเรียนและความสัมพันธ์กับเพื่อนและอาจารย์ของนักศึกษา เป็นแบบบันทึกที่ใช้ทั้งในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการทดลองแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ขั้นเตรียมการทดลอง ขั้นดำเนินการทดลอง และขั้นติดตามผลการทดลอง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ขั้นเตรียมการทดลอง

4.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนตามแนวคิดการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริง สร้างแบบบันทึกพฤติกรรมทางด้านการเรียนของนักศึกษาและแบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน แล้วนำแบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนไปตรวจสอบคุณภาพ

4.1.2 ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง สร้างโปรแกรมและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบก่อนทำการทดลองใช้โปรแกรม

4.1.3 ทดลองใช้โปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงกับนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 และ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน

4.1.4 ทำการปรับปรุงโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงหลังการทดลองใช้ให้มีประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง

4.1.5 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะเข้าร่วมงานวิจัยตามขั้นตอนและเกณฑ์ที่กำหนดไว้ข้างต้น

4.1.6 เตรียมกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมให้ทำแบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน โดยถือว่าเป็นคะแนนระยะก่อนการทดลอง

4.1.7 ทำการสัมภาษณ์กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบบันทึกพฤติกรรมทางด้านการเรียนของนักศึกษา โดยถือว่าเป็นพฤติกรรมของนักศึกษาในระยะก่อนการทดลอง

4.2 ขั้นดำเนินการทดลอง

4.2.1 ดำเนินการกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงในกลุ่มทดลองจำนวนทั้งหมด 8 ครั้ง ๆ ละ 1.5 - 2 ชั่วโมงรวม 14 ชั่วโมง ใช้เวลาทั้งหมด 4 สัปดาห์

4.2.2 กลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง

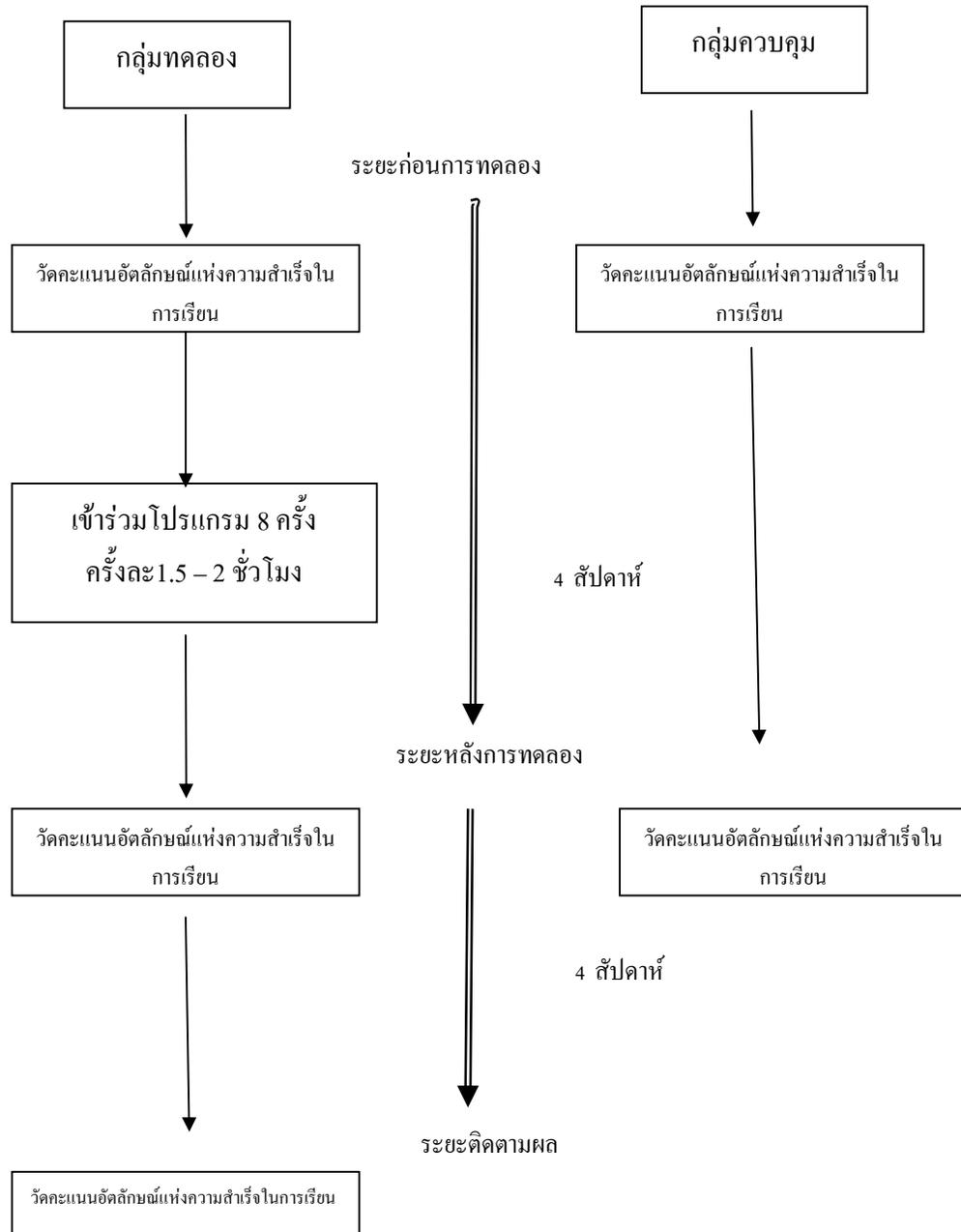
4.2.3 หลังกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงครบกำหนด จัดให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดอัตถัักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียน โดยถือว่าเป็นคะแนนระยะหลังการทดลอง และสัมภาษณ์กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา โดยถือว่าเป็นพฤติกรรมของนักศึกษาในระยะหลังการทดลอง

4.3 ขั้นติดตามผลการทดลอง

หลังสิ้นสุดการทดลองทำกลุ่มตามโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์แล้วให้กลุ่มทดลองทำแบบวัดอัตถัักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนอีกครั้ง โดยถือเป็นคะแนนระยะติดตามผล เพื่อดูความชัดเจนของผลโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง

ภาพที่ 1

แผนการดำเนินการทดลอง โปรแกรมการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล

5.2 ใช้ค่าสถิติ Wilcoxon Singed Ranks Test เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนของกลุ่มทดลองระหว่างระยะก่อนการทดลองกับระยะหลังการทดลอง และเปรียบเทียบระหว่างระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล

5.3 ใช้ค่าสถิติ Wilcoxon Singed Ranks Test เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนของกลุ่มควบคุมระหว่างระยะก่อนการทดลองกับระยะหลังการทดลอง

5.4 ใช้ค่าสถิติ Mann Whitney Test เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของอัตลักษณ์แห่งความสำเร็จในการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง